

דברי הכפר

ביטחון, הוא בעיקר אמונה טפלה.
הוא אינו קיים בטבע
ובני האדם על-פי-רוב אינם חיים בביטחון.

החיים הם או הרפתקה נועזת,
או לא כלום.

הלן קלר

גיליון מס' 2550 ה' בשבט תשע"ט * 11 בינואר 2019

כפר הנשיא * עלון פנימי

עורכת: שושנה שרקי sachlav@outlook.com

3.1.19

חברי ותושבי כפר הנשיא היקרים,

שמי גיל קנטור ואני עובד סוציאלי במועצה אזורית גליל עליון. אני מלווה את הקיבוץ מזה כשלוש וחצי שנים כעובד הסוציאלי של הקיבוץ, כיום אני מגיע לקיבוץ בימי רביעי או במידת הנחיצות והצורך. בהזדמנות זו רציתי לפנות לכל אחד ואחת מכן באופן אישי, ולהזמין את כל מי שמעוניין או מרגיש צורך להיפגש איתי על כל נושא שעולה על רוחו, ולקבוע איתי פגישה. ניתן לפנות בנושא משפחה, זוגיות ונושאים שקשורים בילדים. כמו כן ניתן לפנות בנושאים שקשורים לקהילה, למצב בריאותי ועוד, דלתי תמיד פתוחה ואשמח להיות כאן עבורכם.

הטלפון שלי הוא 046816427 או 046816434
אפשר כמובן ליצור איתי קשר דרך איילת מרום רכזת רווחה או מנהל הקהילה גל סער.

בברכה,

עו"ס גיל קנטור

גליל עליון

שתיקת הכבשים בכיכר / יהודית וויטהם

פורסם כאן בשבוע שעבר

תגובה /רחל גינת

יהודית שלום,

יישר כוח על מכתבך ועל האיכפתיות. נראה לי שכולנו, ב"צוות וייצמן", שותפים לתחושותיך, מכירים את ההיסטוריה, וכואבים את המצב הכלכלי רב השנים.

העובדה היא שחלפו 20 שנה, ולא נמצאו המשאבים "למצוא מקום מכובד יותר מאשר מסתרי הארכיון" ולקיים תצוגה נאותה, כולל אבטחה נדרשת; לא אז, לא כיום, ולא בעתיד הנראה לעין.

חשבנו לקיים דיון רחב בנושא, והגענו למסקנה שכמעט לא יהיו מתעניינים; דבר שהוכח כנכון. ושוב – כל הכבוד.

ההנהלה קיבלה פה אחד את הצעתנו, שכוללת תנאים מפורשים ל"יד חיים וייצמן", שיציגו אצלם בצורה מכובדת את קיבוץ כפר הנשיא, את הקשר שלנו לחיים וייצמן, ואת השנים בהן שמרנו על הפריטים. הם הביעו נכונות רבה להיכנס לתהליך וללמוד את תנאינו. הפריטים לא ייזרקו, אלא להפך. יזכו לתנאים מוזיאוניים, לאבטחה, ולחשיפה לציבור הרחב, כראוי לפריטים בעלי חשיבות לאומית גדולה.

שקלנו בהנהלה גם את הערך ההיסטורי והכספי של המוצגים. החלטת ההנהלה היא שלא "מספירים" בפריטים היסטוריים בעלי חשיבות לאומית. זה לא לכבודנו.

אנו מתכוונים לערוך בקרוב ערב במועדון בו גיורא יספר, והפריטים יוצגו לכל הציבור.

בברכה,

רחל

תשובה /יהודית וויטהם

שלום רחל,

גם אני רוצה להחמיא לך על היכולת המופלאה לומר מחד דברי שבח, ומאידך לתייג באלגנטיות את דעתי כ"סרסור" חסר כבוד בפריטים היסטוריים.

מעניין כיצד הגעת למסקנה, "שכמעט לא יהיו מתעניינים" "בדיון רחב בנושא". האם אנחנו באמת כבשים שותקות בכיכר (דרך אגב, גם כבשת הרש הייתה מתאימה לכותרת)?

לעניות דעתי, כל עוד אנחנו נחשבים לקיבוץ (מתחדש או איך שיקראו לזה), מן הראוי היה לערוך את הערב בו גיורא יספר, ורק אחר כך לדון בנושא בפורום רחב ולהגיע להחלטה (תהיה אשר תהיה).

אולי גם אני אשנה את דעתי.

בברכה

יהודית

נ.ב. מצטערת שאני נגררת לתגובה, אבל הנושא חשוב בעיני וממש אין לי עניין להפוך זאת לוויכוח אישי.

ועוד תגובה "מה יהיה?" /שושנה שרקי

מפליא אותי, איך כתבה בנושא כל כך חשוב, עקרוני ומשמעותי לקיבוץ. מאמר שנשלח גם כמכתב אישי לכל חבר הנהלה בנפרד, התפרסם בעלון הקיבוץ, לא עורר עניין? ולא נתקבלה תגובה?! למעט תגובתה כאן של רחל - חברה מהצוות - שבחר את עצמו לדון בנושא 'בהול' זה.

בואו לא נטעה, שתיקה זו לאו דוקא מעידה על חוסר איכפתיות. חוסר המעורבות וההתערבות בימינו אלה, מוכיח יותר על השלמה עם הגורל - שלחבר 'הפשוט' אין יותר מילה במקום הזה.

נראה שהדמוקרטיה כאן לא ערך, ואנשים בעלי דעה ממניעים לא ברורים, אולי אפילו אישיים, מחליטים עבור כולנו. ואנחנו שותקים.

כמו הכבשים בכיכר

חיפשתי ציטוטים על פוליטיקאים. זה סוג של אנשים שאף פעם לא הבנתי, מאיזה איזור בגוף הם חושבים, משקרים, מדברים, ופועלים. להלן חלק ממה שמצאתי. שושנה שרקי

כולנו נשמח להצביע עבור המנהיג ה"טוב ביותר", אבל הוא אף פעם לא מועמד.

קין הובארד

פוליטיקאי תמיד יהיה שם כשהוא יזדקק לך. - איאן וולש

"זה מאוד הטריד אותי, כי הייתי קטן".

ח"כ בנימין נתניהו מתאר את תחושתו כאשר ראה בילדותו חיילים בריטים. 2006. (במציאות נתניהו נולד לאחר קום המדינה כשחיילי המנדט הבריטי כבר לא היו פה).

"אין פיחות ולא יהיה פיחות, והוציאו לכם מהראש את כל העסק הזה".

ילדי השמש

כבר הרבה זמן שאני רוצה להביא את הדברים שכתב אריאל הירשפלד, שהוא בעיני אדם מאוד חכם ומבין גדול בענייני ספרות, אמנות ותרבות, על הסרט הנהדר "ילדי השמש" של הבמאי הדוקומנטרי רן טל.

הסרט מתעד את תולדות הקיבוץ מתחילתו ועד הימים שבהם החלו לסכם אותו. והוא מביא תמונה מאוד מורכבת של החיים בקיבוץ ומאוד לא מתחשבת ושופטת. אלא מראה אותו על כל צדדיו. אלה הקשים, ואלה היפים, ואלה הגורמים לנו להתגעגע אליו, אל הקיבוץ, שאנחנו קוראים לו הקיבוץ של פעם. ובגדול הוא מספר גם את סיפורי שלי. כי גם אני הייתי סוג 'ילד שמש' שהלך כל הקיץ יחף על הזפת הרוחת של הכביש המבעבע בקיץ הלוהט של קיבוץ אשדות יעקב, בו נולדתי וגדלתי לטוב ולרע. בין שאר המשתתפים בסרט כילדים וכבוגרים, נמצא גם חברי הטוב עלי אלון בן עין שמר שהלך השנה לעולמו. ואני מקדיש את המאמר לזכרו.

ערבם של ילדי השמש / מאת אריאל הירשפלד

פוסט-ציונות כילתה את חמתה בקיבוצים. מה שהיה לב לבה של הציונות בעידנה ההרואי, שהיה גביש צפוף של כל הרעיונות הגדולים, החזקים, הסותרים, של המהפכה הציונית - "השיבה לאדמה", הפניית העורף לגלות, יצירת "היהודי החדש", ההתנגדות לעולם הישן ה"בורגני" וכו', הפך לגילוי של פשע נגד האדם היחיד, נגד ההיסטוריה היהודית. לא רק רעיון השיתוף ופירוק המשפחה, אלא כל רעיון שינוי האדם המובלע ביסוד הציונות הוטח בקיבוץ כרעיון גזעני.

תחילת הדרך הייתה בספרו של ברנו בטלהיים על הילדות בקיבוץ וברומן הבלשי "לינה משותפת" מאת בתיה גור, שהעלה את הרעיון שדווקא המתח האידיאולוגי האוטופיסטי צופן בחובו רצח, ושיאה היה בתערוכה שנשאה אותו שם עצמו, שאצרה טלי תמיר, בביתן הלנה רובינשטיין (2005) ובסרט "אדמה משוגעת" (2006) של דרור שאול. התערוכה והסרט ממשיכים את האינטואיציה שנוסחה בכותרת ספרה של גור ובאחד מפרקיו: הלינה המשותפת היא מוקד

המעשה הקיבוצי והיא מרכז האלימות הגלומה בו - מקור האלימויות האחרות. היא הפוגעת ברעיון הסובייקט האנושי המודרני, בצרכיו הנפשיים הראשוניים של האדם.

אבל יצירותיהם של גור ושאל אינן שייכות לביקורת הפוסט-ציונית ואינן שותפות לסוג הדיון המתנשא והגוזר-דינים במחילם מהיר. שתי היצירות האלה נוגעות (בדרכים שונות) בז'אנר הטרגי, והן מעלות עמדה אחרת בזיקה ל"פשע" הציוני הגלום בקיבוץ; המדובר בהיבריס. היבריס של תרבות. היבריס שהוא ראשיתו של מהלך טרגי, אבל גם של תובנה. תובנה הכרחית וגדולה, שאין דרך חלופית כנגדה.

סרטו החדש של רן טל פותח פרק חדש בדיבור על הקיבוץ: פרק של דיאלוג עם ביטויי הזעם שהיו ביצירות הקודמות ובמיוחד עם "אדמה משוגעת". הסרט כולו, חוץ מתמונות הסיום, עשוי קטעי ארכיון מוסרטים שצולמו בקיבוצים שונים משנות השלושים ואילך: קטעי סרטים על לידת הילדים בקיבוץ, על בואם לבית התינוקות, על מוסד המטפלות, על הקשרים עמן, על המתח בין בית הילדים לבית ההורים, על המקלחות, על השינה, על הלימודים, הערכים שחונכו עליהם, הטקסים הרבים, החגים (ובכלל זה ליל הסדר ביגור - יצירת המופת של יהודה שרת), טקסי הבגרות, השכול בקיבוץ, ימי הזיכרון, טקסי נישואים ועד חוויית הבגרות, הזקנה וחשבון הנפש המתרחשים בזמן הזה ממש.

יש משהו פשוט וגלוי לב באופן שבו בנה טל את הרצף: הקטעים ערוכים בתבנית הטבעית של מעגל החיים ותנועת הדורות, וכנגדה נשמע קול הדיבור של אותם בני קיבוץ המצולמים בסרטים, המסביר, נזכר, מפרש ובונה יחס חדש אל העבר והסיפור הצומח בו. אבל הפשטות הזאת אינה אלא פתח לרקמת יחסים ומגעים הנוצרים בסרט עצמו, מתוכו, בין האנשים לבין חייהם ועברם, וזאת, ככל רקמת-חיים, אינה יכולה שלא להיות מורכבת ביותר. הסרט אינו מכחיש את חומרת המעשה שנעשה בגידול הילדים המשותף ואינו מקל בתיאור הרישום הנפשי של הדרך הזאת באישיותם של הילדים. הוא מפרט מאוד בסוגיית הלינה המשותפת וכאביה, שהפכו כבר סמל בדיון המטא-קיבוצי (שומר הלילה, האינטרקום). אחת המשתתפות מגלה, ברגע מרתק במיוחד, שעד שלב מאוחר מאוד בחייה לא הייתה מסוגלת לומר "אני"...

הסרט גם מדגיש מאוד, מתוך עמדה מודעת לעצמה, את הגיוס הפוליטי העמוק של מערכת החיים הקיבוצית כולה, את האפקט התיאטרלי-ממלכתי (אם לא חמור מזה) של הטקסים ה"פאן-קיבוציים", על הנסים והלפידים, המצעדים

הכמו-צבאיים ושיבולי הקרטון הצבועות זהב. אבל הוא מעמיד את הדברים הללו בתוך הקשר רחב ועשיר ומבט על מסכת החיים כולה. הוא מגלה כמה רגש היה גם בצורת החיים הזאת, ושלא רק הרס האישיות התרחש בה. גם בה, כבכל סביבה אנושית, עורמת הזיקה בין בני האדם חזקה מכל אידיאולוגיה, ודרמת היצר, הטוב, הרע, הגעגועים, התשוקה למשמעות, חשובים לא פחות מן המסגרת.

יותר מכך: הסרט, המושתת על קלישאות הביקורת העכשווית (נוסח - הקיבוץ הוא מעבדה ליצירת האדם היהודי החדש; הקיבוץ הוא גילומה של האיבה ליהדות המסורתית), מגלה להפתעתו כי התמונה לאין שיעור מורכבת ומעניינת יותר. הנערים והנערות גדלים אמנם כ"ילדי השמש" - שזופים וחזקים, והם עובדים בגן ובשדות ורוצים "להגשים עצמם" כחיילים בצה"ל, אבל הם רחוקים מאוד מלהיות מוצר רעיוני אוניפורמי ורחוקים עוד יותר מסוג האדם האידיאולוגי האירופי, הרוסי או האיטלקי; קולם ודבריהם מגלים כי אלה אנשים עשירי נפש, רוויי אירוניה וחום ובעלי תודעה אינדיווידואלית מפותחת. ובעיקר - הם חדורי כבוד לערכי היהדות ועברה, ותחושה שהחינוך שספגו בקיבוץ היה יהודי בלבד. הדיבור על הריגשה שעורר בהם ליל הסדר הקיבוצי לא היה מבייש יהודי חסידי, לא מצד הערך ולא מצד הרוממות שבו.

לקראת הסוף שואל הבמאי את אחד המשתתפים המלווים את הסרט, "האם אתה האדם החדש?" קולו של הקיבוצניק צוחק אליו - "אני בן אדם חדש?" ובתחילה הוא עושה עצמו לא מבין את השאלה ואומר משהו על היותו בן שישים ומעלה, ואז הוא מפתיע וחותר תחת המושג כולו - "אדם חדש? רק אם תכליא בין אדם לבין חסה תקבל אדם חדש"...

בסוף הסרט נחשפים הדוברים - מי שהיו ילדי שמש שובבים בסרטונים הישנים, נערים מרצינים ומסתבכים, חיילים וחיילות, אבלים ואבלות על חבריהם שנפלו - ומתגלים כאנשים מבוגרים שההתבוננות בעברם אינה חטוּטרת על גבם אלא שק אוצרות. הסרת עין המפלצת ממושג הקיבוץ מגלה בו ממד חי וחדש. לאו דווקא כי הוא "הצליח", לא בכך העניין, אלא שהוא אוסף מרתק של התרחשויות אנושיות ורוחניות שצורתן ייחודית לארץ הזאת. יש בה מקומיות במובן תקף יותר מן המובן הסינתטי הרווח, והבנתה עשויה משפע של פרטים ובני גווניו. כי הבנה פירושה לרדת לפרטים. ויש בו התנגדות לעמדה הפוסט-ציונית בכך שהוא מגלה שביקורתה יוצאת משאיפה אוטופיסטית לא פחות חמורה מזאת הציונית, רק הרבה פחות מודעת לה. הקיבוץ התפורר. לא הביקורת פוררה אותו אלא הטבע האנושי ותנועת התרבות בעולם כולו מאז אמצע המאה ה-20. אבל המבט הנפתח ב"ילדי השמש" מגלה

את התוקף הקיומי שפיעם בו, והוא מדגיש את אופיו הנבדל והחד-פעמי. ויותר מזה: הוא מזכיר כי הקיבוץ היה גם הישג; הישג תרבותי ופוליטי אדיר. אחת הנשים אומרת, כמו לעצמה, לקראת הסיום, דברים שייחרתו בוודאי בלב כל מי שיראה את הסרט המעולה והמעודן הזה: "מי שמאמין שמותר האדם הוא גם לנסות לבנות חברה אנושית יותר טובה ויותר צודקת, לא יכול לשמוח לאידו של הקיבוץ בכישלוננו".

אני בלינה המשותפת. אפשר לזהות אותי בקלות. היחידי שנראה כמו ילד תימני חטוף.

"היו ימים והלכנו בלואי בגד ויחפים בדרך האפורה והמסולעת של ארץ-ישראל. היה ערך למחסור וערך ללחם הנרכש בעמל. את מקום פשטות החיים ולחם העצב ירש שיגעון המותרות ולחם החסד."

חיים גורי

נו, אז מה עם הגשם? / דויד אלמן

שלום לכל חובבי מזג האוויר, בים באוויר וביבשה,

בעקבות מאמרו של תמיר בנושא המשקעים (י'עני – כמה גשם ירד?),
הקמתי אתר בו נמצא רוב הרישום היומי של הגשם החל מ 1952
כתובת האתר:

<http://www.d-ellman.com/01/community/raincharts/>

האתר כולל רישום יום-יומי של הגשמים שירדו מאז 1952 (כן, חסר קצת)
ובנוסף, בראש העמוד, כתוב :

For multi-year rain chart click [HERE](#)

בהקלקה על המילה בכחול, תקבלו עמוד חדש המראה את ריכוז המשקעים על
פי שנים – מאז 1952 . כלומר מספר ימי הגשם והכמות במילימטר לכל שנה.

כל זה, למעוניינים כמובן.

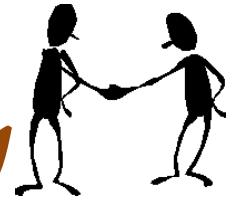
למכורים לטלפון הנייד, קיים ברקוד מרובע כזה שיביא אתכם לאתר המדובר.
ברקוד כזה נמצא על לוח הגשם ליד המזכירות.

I'm singing in the rain

דוד

נעים להכיר / רחל גינת ומיכל אשחר

השאלות זהות בכל שבוע, השאיפה היא להכיר את כל חברי הקהילה,

והשבוע – **מקס מדר**, המורה למוסיקה של הקיבוץ

איך הגעתי לקיבוץ

נולדתי בפרנקפורט על המיין, בשנת 1932. נשארתי בחיים בזכות ה"קינדרטרנספורט". חייתי בקהילה יהודית קטנה מאוד, על חוף הים, אבל תמיד הייתי הילד היהודי היחיד. הרגשתי יותר ויותר שאני רוצה להיות בחברת ילדים יהודים. כאשר הגענו ללונדון (אמי, אחותי ואני), הלכנו במוצ"ש הראשון למרכז הציוני, ואני הצטרפתי לתנועת "הבונים".

בתנועה מצאתי את מה שחיפשתי: חבורה של נערים/ות יפים/ות ופעילות תוססת. שם יכולתי לפתח בתוכי את שני הדברים החשובים לי בחיים, באווירה חופשית ובלי שטיפת מוח: א. איך לחיות כיהודי לא דתי. ב. איך לבסס יחסים עם הזולת על שיתוף, ולא על תחרות.

שירתתי בתזמורת חיל האוויר המלכותי הבריטי שרות חובה של שנתיים כנגן צ'לו, ואז התלבטתי על המשך דרכי. ללכת לאקדמיה למוסיקה, או לעלות ארצה כציוני?

ברור מה החלטתי... בהכשרה ב"אידר פארם" פגשתי את ג'וי, והתחתנו ב-1954. עלינו ארצה, לכפר הנשיא, בפורים 1958.

מה אני עושה בחיים

לשני הנושאים החשובים לי, אותם פרטתי קודם, נוסף עניין המוסיקה. העיסוק הרשמי שלי הוא מוסיקה. אני הוכחה לאמרה שמורים לא נעשים – מורים נולדים. בכפר הנשיא הבינו זאת, ולאחר שסיימתי שנה כ"פקק", הוחלט

באסיפה שאהיה מורה למוסיקה. התחלתי בקיבוץ, ואחר כך בכל אזור דרום העמק. לו שאלו אותי אז, וגם יותר מאוחר, מה העיסוק שלי, הייתי עונה שאני קיבוצניק. אהבתי את ההשתתפות הפעילה בניהול הקהילה, בוועדות, באספות, וכו'.

עברתי ללמד במשרה מלאה, ואז הקמתי וניהלתי את מגמת המוסיקה בביה"ס "עמק החולה". מגמה זו קיימת עד היום. עם הזמן למדתי להיות מורה למוסיקה, ולהפתעתי למדתי גם להיות זמר אופרה, והופעתי הן במרכז והן באזור. ושוב עמדתי בפני החלטה: להפוך לזמר מקצועי, דבר שחייב מעבר למרכז, או להישאר בקיבוץ ובגליל

קרובי משפחה בקיבוץ

תמר וולפין מספרת שיש בינינו קירבה משפחתית רחוקה.

גרשון, בני הבכור, גר בקנדה. בתי שושנה גרה בנוף כנרת, ואפילו עבדה כאן במרפאה לאחרונה. אדם בני הצעיר גר ברמת גן.

כמה מילים על הקיבוץ

אני מדבר גם בשמי וגם בשם גילה אשתי ז"ל.

שנינו "עופות מוזרים", ושנינו קיבלנו כאן אפשרות להתפתח בכיוונים שבחרנו. במקרה שלי, מילאתי גם צורך של הכלל, שיהיה כאן מורה למוסיקה. כאשר התחלתי ללמד כאן, בערים ובקיבוצים הוותיקים דווקא נעלם החינוך המוסיקלי. אך החברים בכפר הנשיא הבינו את חשיבות הנושא, והתמיכה שקיבלתי היא באמת יוצאת דופן.

גילה עבדה בכל מיני ענפים, ובזמנה החופשי עסקה באמנות שלה – רקמה אמנותית. היא הקימה את החוג בתל חי, ובאו גם מהמרכז ללמוד אצלה. התערוכות שלה זכו להצלחה רבה. שנינו זכינו מהפירגון שהקיבוץ הזה נותן לאמנים. לעולם לא אשכח שבפעם הראשונה שהופעתי כזמר באופרה בתל-אביב, הגיעו כ-60 חברים להשתתף באירוע (!). זה בשבילי כפר הנשיא.

משהו שאני רוצה לספר

מאז שאני בגימלאות, אני שומר על עבודה אחת, במנזר בנצרת, שם אני מלמד בנות; אנגלית באמצעות תיאטרון. מלבד זאת אני עוסק בקריאה, משחק שח, עבודה בגינה, לימודים, לא באתי לקיבוץ על מנת להציל את העם היהודי, או את האנושות; ולא במטרה להפוך את ארץ ישראל לקיבוץ אחד גדול. באתי על מנת להציל את עצמי. לא התאכזבתי, ואינני מאוכזב כיום.

אני מברך על ההתפתחות של הקיבוץ, כולל ההפרטות. תמיד גרסתי שהקיבוץ הוא גוף חי, והוא מתפתח. אין הבטחה שהוא יחיה לעולם, ואולי אין צורך.

מה שאנשים מוצאים בקיבוץ כיום, מן הסתם לא זהה למה שאני ובני דורי מצאנו. אך אנשים באים לכאן מסיבות דומות. כפר הנשיא הוא מקום נחמד ומאוד יוצא דופן.

תודה רבה מקס, נעים להכיר!

והכישרון הוליד כישרון... ועוד כישרונות אחרים (ש.ש.)

והרבה נחת רוח.

אדם מדר

מיה קפלן ואופיר ציוני מגיעים להופעה אינטימית בפאב!

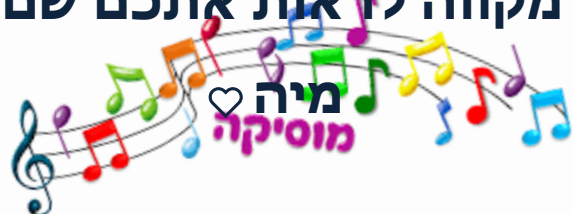

אני ממש מתרגשת להזמין אתכם קיבוץ יקר שלי
להופעה משותפת שלי ושל אופיר ציוני המוכשר
לקראת אלבומי הבכורה שלי ושל!

יהיו שירים מקוריים
וכמובן גם קאברים שתוכלו להצטרף אליהם...
ההופעה לא תהיה בתשלום אך נעריך כל מענק,
השתתפות:) contribution

יום חמישי ה-24/1 בשעה 21:00

מקווה לראות אתכם שם!

שווה 1000 מילים? דוד אלמון

כפר הנשיא "קצת" אחרי המבול

מאפיה

מכבסה

החדרוכל
הישן

"יד שניה"
של היום

צריף
תרבות

בית-ספר
הישן

המקלחת הציבורית,
מקום לימודי האנטומיה
של צעירי הכפר

מרפאה,
איזולציה,
חנות "רודה"

צריף
המוזיקה

שווה 1000 מילים? דוד אלמון

בימים ההם, מסיבה = ריקוד הורה
או בעברית:
"הזקן של יוחנן עולה באש!!!"

בתמונה, מוסי ומייקל מובילים הורה סוערת
באגרופים קמוצים וזעקות קרב הרסניות (לאזניים)

משולחן העורכת

"מי שמאמין שמותר האדם הוא גם לנסות לבנות חברה אנושית יותר טובה ויותר צודקת, לא יכול לשמוח לאידו של הקיבוץ בכישלוננו". אריאל הירשפלד

כל ציטט דודו במאמרו. והבנתי שוב. שמי שלא נולד בקיבוץ ודרך ולא היה 'ילד שמש', ודאי לא יוכל לחוות גם משפטים שאני שומעת כל השנים, כמו: "הייתי ילד יתום ל-100 הורים".

"בלילה הייתי בורחת הביתה ואמא שלי החזירה אותי לבית הילדים".

"חזרתי מבית החולים, אמא לבן בכור בן 4 ימים. כשנפתחה דלת המכונית עמדה מולי האחראית של בית התינוקות שכבר חיכתה לי, ולקחה מזרועותיי את הילד שלי לבית התינוקות".

.....

כשהגעתי לכאן כאחות שכירה, בשנות השישים המאוחרות. ההתמודדות הכי מסובכת שלי בקיבוץ, היתה עם סדרן (שוטר) העבודה. שהיה פוקד את דלת המרפאה בתקיפות, עם פתק ושם של חבר אותו קיבל מהרופא או ממני בידו.

"תגידי מה זה? הוא שוב חולה" את בטוחה? כמה זמן זה יקח הפעם?
לא יודעת.

מה זה את לא יודעת את אחות? או שאת לא. ומה זה הרופא הזה שמחליט להוציא בן אדם מהעבודה? מה הוא מבין בכלל?

- וזאת חולה לידיעתך? אני אומר לך שהיא סתם עצלנית.

רק מי שהלך לעבוד והצהיר כל חצי שעה שהוא בא לעבודה עם חום גבוה, היה זוכה להערכה.... ואחרי יומיים הצטרפו חבריו למחלה ולגבורה והיו עסוקים כל היום למצוא את המנצח שביניהם, מי שהיה הכי גיבור והכי חולה. עד שמי מהם נוצח, ויצא למשכב ממושך.

- "היתה תקופה כזאת?...."

הקיבוץ

